

впровадження енергоефективних заходів. Отже, як у ЄС, так і в Україні, біоенергетиці відводиться важлива роль у досягненні цілей сталого розвитку щодо заміщення викопних палив, скорочення викидів парникових газів тощо.

Список використаних джерел:

1. Faaij A. (2018). *Securing Sustainable Resource Availability of Biomass for Energy Applications in Europe: Review of Recent Literature*. URL: <https://energy.nl/media/downloads/Bioenergy-Europe-EU-Biomass-Resources-Andr%C3%A9-FaaijFinal.pdf>.
2. Калетнік Г. М., Гончарук І. В. (2020). Економічні розрахунки потенціалу виробництва відновлювальної біоенергії у формуванні енергетичної незалежності агропромислового комплексу. *Економіка АПК*. № 9. С. 6 - 16. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202009006>.
3. Гелетуха Г.Г. (2024). *Сучасний стан та перспективи розвитку біоенергетики в Україні*. Біоенергетична асоціація України, К. 51 с. URL: https://uabio.org/wp-content/uploads/2024/05/1_Geletuha_Rozvytok-bioenergetyky-v-Ukrayini-i-sviti.pdf.
4. *Energy crops* (2024). URL: <https://salix-energy.com.ua/en/energy-crops/>.
5. Трибой О. (2024). *Вирощування енергетичних рослин*. URL: <https://uabio.org/wp-content/uploads/2024/05/5-Tryboj-Energetychni-roslyny.pdf>.

УДК 330.322.01:005.35:502.1:658(477)

Хилько І. І.

старший викладач кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Безушко О. Є.,

здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет,

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ESG-ПРИНЦИПІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

Післявоєнна відбудова економіки України потребуватиме масштабних інвестицій та впровадження сучасних підходів до організації бізнесу. В умовах глобальних тенденцій сталого розвитку особливої актуальності набуває імплементація ESG-принципів (Environmental, Social, Governance) як фактору підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств. За даними Глобального альянсу сталих інвестицій (GSIA), обсяг активів, що управляються відповідно до ESG-критеріїв, у 2020 році досяг 35,3 трлн доларів США, що становить 36% від загальних активів під управлінням у світі [1, с. 4].

ESG-принципи представляють собою інтегрований підхід до ведення бізнесу, що включає екологічну (E), соціальну (S) та управлінську (G) складові. Згідно з дослідженням McKinsey, компанії з високими ESG-показниками демонструють на 10-20% вищу ринкову капіталізацію порівняно з компаніями-аналогами з нижчими показниками [2]. Для України, яка стоїть перед необхідністю залучення значних інвестицій для відбудови економіки, впровадження ESG-принципів може стати ключовим фактором підвищення інвестиційної привабливості. Як зазначають Петрашко Л. та Романьок Т., «зростаюча увага до ESG-факторів з боку інвесторів пояснюється не лише етичними міркуваннями, але й прагматичними бізнес-інтересами, оскільки враховування ESG-факторів дозволяє краще оцінити довгострокові ризики та можливості компаній» [3, с. 52].

За даними дослідження Центру «Розвиток КСВ», лише 32% українських компаній мають стратегію з корпоративної соціальної відповідальності, яка є передумовою для ESG-трансформації [4, с. 17]. При цьому більшість компаній зосереджуються переважно на окремих соціальних ініціативах, недостатньо уваги приділяючи екологічним та управлінським аспектам. Дослідження Зінченко А. та Саприкіної М. показало, що українські компанії найчастіше реалізують такі практики соціальної відповідальності: розвиток і навчання персоналу (76%), благодійна допомога (51%), політика різноманітності та рівних можливостей (34%), програми із збереження довкілля (26%) [5, с. 29].

Для успішної імплементації ESG-принципів українськими підприємствами доцільно застосовувати комплексний підхід, що включає: розробку ESG-стратегії та інтеграцію її в загальну бізнес-стратегію компанії; впровадження системи ESG-метрик та регулярну підготовку нефінансової звітності; розвиток корпоративної культури, орієнтованої на цінності сталого розвитку; залучення стейкхолдерів до процесу ESG-трансформації.

Згідно з дослідженням Національного банку України, банки, які впроваджують ESG-принципи, демонструють кращу фінансову стійкість та нижчі ризики, що робить їх привабливішими для інвесторів [6, с. 41].

Імплементація ESG-принципів є важливим фактором підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств в умовах післявоєнної відбудови. Компанії, які інтегрують екологічні, соціальні та управлінські аспекти у свою діяльність, мають більше шансів залучити міжнародні інвестиції та забезпечити сталий розвиток у довгостроковій перспективі. Для активізації ESG-трансформації українського бізнесу необхідні не лише зусилля окремих компаній, але й системна державна політика, яка стимулюватиме впровадження ESG-принципів через регуляторні механізми, фіскальні стимули та освітні програми [7, с. 90]. Важливу роль також мають відігравати галузеві асоціації та

бізнес-об'єднання, які можуть сприяти обміну кращими практиками та розробці галузевих ESG-стандартів. В умовах глобальних викликів та посткризової відбудови ESG-принципи стають не просто трендом, а необхідною умовою для забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на міжнародних ринках та залучення інвестицій для сталого економічного зростання. Таким чином, інтеграція екологічних, соціальних та управлінських принципів у бізнес-моделі підприємств стає критичним фактором їх життєздатності та розвитку в сучасних умовах, коли цінності сталого розвитку визначають траєкторію трансформації світової економіки.

Список використаних джерел:

1. *Global Sustainable Investment Alliance. Global Sustainable Investment Review 2020. London: GSIA, 2021. 32 p.*
2. *Henisz W., Koller T., Nuttall R. Five ways that ESG creates value. McKinsey Quarterly. 2019.*
3. *Петрашко Л. П., Романьок Т. В. ESG-інвестування: зарубіжний досвід та українські реалії. Науковий вісник МГУ. 2021. Вип. 47. С. 50-57.*
4. *Центр «Розвиток КСВ». Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: практики компаній. Київ, 2023. 64 с.*
5. *Зінченко А. Г., Саприкіна М. А. Розвиток КСВ в Україні: 2010-2022. Київ : Видавництво «Юстон», 2023. 52 с.*
6. *Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2023. Київ: НБУ, 2023. 68 с. URL: <https://surl.lu/idinxd>*
7. *Бордюг Т. О. ESG-трансформація бізнесу як фактор підвищення інвестиційної привабливості України в умовах євроінтеграції. Економіка України. 2023. № 3. С. 82-93.*

УДК 338.439.5:631.147

Цапро Д. О.,
здобувач вищої освіти,
Національний університет "Києво-Могилянська академія"

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РИНКУ МОЛОКОПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У контексті сучасних викликів, зумовлених війною, економічною нестабільністю та змінами у глобальному продовольчому ланцюгу, особливої актуальності набуває пошук ефективних шляхів відновлення та розвитку аграрного підприємництва в Україні. Галузь виробництва молокопродуктів, як одна з базових складових агропромислового комплексу, потребує стратегічного